

Vänsterpartiet

Region Skåne

Ett solidariskt Skåne

Vänsterpartiets budget för 2010

*“Människor med mest resurser – vars behov av hälsovård ofta är mindre –
konsumerar mest vård, medan de med minst resurser och störst hälsoproblem
konsumerar minst. Statens utgifter för hälsovård kommer oftare de rika än de
fattiga till nytta – i både hög- och låginkomstländer.”* WHO 2008

Förord

Hälsovalet ökar orättvisorna

Det har gått ett halvt år sedan Hälsovalet Skåne infördes och de första konsekvenserna av denna stora ändring av primärvården börjar nu visa sig. Vänsterpartiets kritik av den skånska varianten av vårdvalet får rätt på fler och fler punkter. Först genomför regeringen en lagstiftning om obligatorisk vårdval i hela landet, som gör det möjligt med fri etablering för privata vårdgivare. I juli avgjorde Länsrätten att Region Skåne inte får kräva kollektivavtal som ett villkor för att starta en privat vårdenheter. Nya privata vårdenheter slår igen efter kort tid och patienterna kommer i kläm. Men värst av allt är signalerna om att både privata och offentliga vårdenheter inte ger remiss till rehabilitering av den anledningen att vårdenheter får ökade patientkostnader. Det finns också exempel på att man inte skriver ut recept på läkemedel för att det är för dyrt. Patienter som inte förmår att hävda sin rätt, ofta äldre multisjuka människor, kommer allvarligt i kläm i vårdvalssystemet. Man har dessutom startat en verksamhet med privata hembesöksbilar som inte fungerar. Vänsterpartiet var det enda parti i Region Skåne gick emot Hälsovalet, för att vi förutsåg denna utveckling och föreslog ett annat sätt att gå till väga, för att förbättra första linjens sjukvård.

Verksamhet styrs uppifrån

Femklövern har bestämt att de två universitetsjukhusen i Skåne ska slåss ihop. Det var ett pressmeddelande som informerade de 13 000 anställda om detta faktum. Det var också ett pressmeddelande som informerade om att verksamheten på halva Ängelholms sjukhus skulle säljas ut, återigen utan att personalen hade informerats, och det var ytterligare ett pressmeddelande som talade om att regionhuset i Lund skulle säljas och nytt skulle byggas i Malmö. (V)i konstaterar

gång på gång att majoriteten är bra på att skriva pressmeddelande, men desto sämre på att informera och diskutera med dem som är berörda, eller ha samverkansmöten. Det går att styra en verksamhet ”uppifrån”, men det är inte bra, förtroendet hos de berörda urholkas snabbt. Samma inställning till demokrati och inflytande präglar majoritetens budgetprocess.

Ohållbar budgetprocess

Redan förra året skrev vi om den orimliga budgetprocessen in Region Skåne. Även om våra illusioner inte är stora, när det gäller majoritetens styre, hade vi ändå förväntat oss något resultat av vår kritik. Men ingenting har skett. Det har varit lika omöjligt i år som förra året att få ut ett underlag i tid. Detta presenteras i samband med att den borgerliga budgeten offentliggjordes. I år har man dessutom ”lekt” regering och gått ut några dagar i förväg i bloggvärlden för att skryta om något enstaka område som man tänker satsa på. Detta är inte seriöst.

En budget borde utarbetas underifrån där nämndernas äskanden kommer fram och tjänstemännen kan göra en sammanställning och redogöra för vad man har att utgå ifrån i budgetarbete. En sådan presentation ska naturligtvis även oppositionen få i god tid. Den politiska majoriteten verkar inte förstå att även oppositionspartier har en demokratisk process att ta hänsyn till. Ett budgetförslag handlar inte om enstaka individers tyckande utan är något som diskuteras bland alla berörda, så att en samlad bedömning kommer fram. Förra året fanns det 8 dagar innan regionstyrelsen skulle ta beslut och vi fick tillgång till de ekonomiska förutsättningarna och siffermaterialet. I år har man lyckats få ner tiden till 7 arbetsdagar. Vänsterpartiet ser fram emot maktskiftet nästa år vilket bland mycket annat kommer att innebära en bättre och annorlunda budgetprocess.

Vilmer Andersen, gruppleadare

Solidaritet

Vänsterpartiets ideologi grundas i övertygelsen om alla människors lika värde oavsett ekonomi, kön, ursprung, sexuell läggning eller funktionshinder. Eftersom vi verkligen menar detta, är vårt mål att jordens resurser ska fördelas rättvist mellan alla jordens människor. Detta kräver en helt annan ekonomisk politik än i dag, en politik där de som är mäktiga måste avstå makt. Vägen fram till detta mål är socialism, feminism, antirasism och ett rättvist fördelat miljöutrymme. Socialismens tanke är åt var och en efter behov, från var och en efter förmåga och detta ska gälla inom länder och mellan länder. Feminismens tanke är att mannens maktställning bryts och rättvisa mellan könen uppnås. Antirasismens tanke är att inget folk och inget språk är mindre värt än något annat och att alla har samma rätt till respekt och delaktighet. Det rättvisa miljöutrymmets tanke är att jordens begränsade resurser ska skyddas mot miljöförstöring och fördelas så, att de räcker att ge alla människor och kommande generationer ett värdigt liv utan fattigdom, svält och ohälsa.

Vägen dit är lång, men vi strävar hela tiden mot dessa mål också i de dagliga besluten i Region Skånes sammanträdesrum. Det budgetförslag som Vänsterpartiet här presenterar är ett steg mot ett mer solidariskt samhälle. Vi vill ha ett jämlikt samhälle och motsätter oss därför att marknadskrafterna ska komma in och ta över allt större delar av den verksamhet som ägs och finansieras av skattebetalarna. Vi gör det för att vi vet att ett jämlikt samhälle kräver solidaritet.

Vård, skola och omsorg är något som alla partier säger sig värna om i valrörelser. Men detta värnande har visat sig innebära från borgerligt håll att olika privata aktörer ska komma in i den offentliga sektorn. Det finns gott om företag som vill exploatera

denna nya marknad, då lönsamheten kan bli betydande. Skattebetalarnas pengar går till aktieutdelningar och räntebetalningar. Det finns ett otal exempel på hur stora riskkapitalbolag står i kö och i vissa fall redan har tagit över stora delar av sjukvården. Genom lagen om valfrihet kan hela närsjukvården hamna i bolagens händer.

Vänsterpartiet anser, att sjukvård ska bedrivas i offentlig regi utan vinstintresse, för att garantera att de som har störst behov av vård också får den. Erfarenheter från länder som har en stor andel privata utförare, visar att vården blir dyrare, sämre och orättvist fördelad. Vi vill ha en offentlig vård eftersom den är demokratiskt styrd, fördelas jämlikt och ger mer insyn för medborgarna.

Regeringen har gett klartecken till privatisering av sjukhus. Det första privata barnsjukhuset har startats. Barn till föräldrar som har råd att ta privata försäkringar får en gräddfil till vården. Att det är behovet av vård, inte pengar, som ska styra tillgången till vård verkar det borgerliga styret helt ha lämnat. De borgerliga partierna har också i valrörelse efter valrörelse och i andra sammanhang upprepat mantrat att vården ska vara solidariskt och offentligt finansierad. Vi har nu fått bevis för att det bara var tomma ord utan innehåll. Den styrande majoriteten i Region Skåne anser att barn ska betala när de är tvungna att söka vård. Med privata barnsjukhus, där bara vissa barn har råd att betala, lämnas den solidariska välfärdspolitiken som majoriteten i Sverige har varit enig om. Nu ska även sjuka människor behandlas som en vara på en marknad. Barnen är nu först ut på denna vårdmarknad.

Att Vänsterpartiet är ett solidariskt parti visar vi i detta budgetförslag genom våra stora satsningar inom huvudsak tre områden:

1. ”Fler händer i vården” krävs för att uppfylla de krav som finns på hög

vårdkvalitet. Detta gäller såväl sjukhusvården som närsjukvården.

2. Det ska vara enkelt och billigt att resa kollektivt. Vi vill ha avgiftsfri kollektivtrafik för barn, ungdomar och studerande. På sikt borde det vara avgiftsfritt att resa kollektivt för hela befolkningen. Den spårbundna trafiken måste byggas ut.
3. Personalen ska ha fasta, trygga, heltidstjänster, med deltid som möjlighet. Höj de lågavlönades löner.

Hälso- och sjukvården

Fler händer i vården

Hälso- och sjukvårdens utveckling är beroende av helhetssyn, långsiktighet och samordning. När olika aktörer ska verka inom samma system måste det finnas en politisk överblick som gör det möjligt att styra sjukvården utifrån medborgarnas behov, inte marknadens. De folkvalda måste alltid ha medborgaren och patienten som främsta prioritering när beslut fattas. Trots hög kvalitet i den svenska hälso- och sjukvården ser vi brister som måste åtgärdas. Det handlar främst om att se till att tillgängligheten ökar på alla vårdnivåer.

Målet för all Region Skånes vård är att den ska vara köfri. I slutet av förra mandatperioden minskade köerna, nu ökar de. Den utveckling som har varit under det borgerliga styret med allt färre slutenvårdsplatser måste brytas. Sverige har minst antal vårdplatser av jämförbara länder och i Sverige har Skåne det minsta antalet. Att slösa pengar på böter för att sängarna är placerade för trångt är inte bara bortkastade skatte kronor som skulle kunna ha använts bättre, utan är också en bild av hur personalen och patienterna har det. Det är oacceptabelt att svårt sjuka patienter placeras i korridorer och matsalar. Under det senaste året har alltfler personalgrupper protesterat mot sin arbetssituation på sjukhusen och framhållit att patientsäkerheten är hotad. Denna orimliga arbetssituation måste brytas och då krävs både mer pengar och en bättre samverkan kring patienten.

Stärk patientens inflytande

En jämlik hälso- och sjukvård kräver att de folkvalda kan styra resurser till områden med stora behov. Det innebär att politikerna har ett samhälleligt ansvar att erbjuda ”kvalitativt bästa vård” till alla efter behov.

Vi vet att den jämlika vården inte existerar i dag. Om man är lågavlönad, invandrare och kanske har kort utbildning är det stor risk att man får sämre vård och billigare läkemedelsbehandling än en högavlönad välutbildad man. Även kvinnor utsätts för diskriminering på ett flertal olika sätt inom vården. Det kan innebära en billigare och kanske sämre vård och läkemedel som inte är testade på kvinnor. Vi vet att det är människor med lång utbildning, bra levnadsförhållanden och god hälsa som ofta använder en större andel av vårdens begränsade resurser, än de som verkligen har behoven.

Vänsterpartiet anser att denna vetenskap måste prägla all resursfördelning och prioritering. Det är bara så vi kan närma oss målet om en jämlik vård.

Det innebär också att kvalitet och likvärdighet, patientnytta och säkerhet ska styra sjukvården, inte privatiseringar av ideologiska skäl.

Vänsterpartiet vill satsa på en utveckling av den offentligt drivna närsjukvården i stället för att öppna dörren för olika vårdbolags etablering.

Vårdcentralen ska ha ett helhetsansvar för patienten även när det gäller hembesök. Vi vill avskaffa de hembesöksbilar som majoriteten har infört genom upphandling. Man har infört ett byråkratiskt, dyrt, inte fungerande system, bara för att släppa in en privat aktör.

Vänsterpartiet anser i motsats till den nuvarande majoriteten att akutbilar med läkarstöd var en bra utveckling av den prehospitala vården. Dessa så kallade PHAT-bilar tänker vi återinföra efter nästa års val.

De pengar som vårdcentralen får, ska fördelas med hänsyn till att patienter inte är lika. Mer pengar ska tillföras de vårdcentraler som har ansvar för patienter, som vi vet innebär en större vårdtyngd på grund av ålder, sjukdomar och övriga sociala förhållanden, för att en likvärdig vård ska erbjudas alla. Vi vet också att det är de välbeställda som konsumerar mest

vård, trots att det är andra grupper som behöver vården i större utsträckning. För att vården ska nå alla likvärdigt, måste därför vårdcentralen finnas nära, vara lätt att ta sig till och lätt att besöka, ha fungerande öppettider, även kvälls- och helgöppet och enkla bokningsrutiner. Detta är viktigt för alla, men framför allt för de grupper som kanske ger upp när man stöter på onödiga svårigheter med att söka hjälp.

Vårdcentralernas ansvar för ekonomi och drift innebär att lagarbetet kan utvecklas. Personalen måste ha en relevant utbildning så att man kan möta även lite "svårare" patientgrupper som dementa, missbrukare och psykiskt sjuka på ett bra sätt. Vi anser det däremot vara fel att lägga ner bra fungerande kliniker som Alkoholmottagningen i Lund. Det måste finnas utrymme för olika specialmottagningar när behov finns. Sådana mottagningar har dessutom varit ett utmärkt exempel på samarbete mellan kommun och regionen.

Det har funnits problem i vissa områden både i tätort och på glesbygd att tillsätta tjänster, och en del vårdcentraler har ibland långa tider haft vakanser, framför allt på läkarsidan. Stafettläkare är inte en lösning på detta, då det bara innebär dyr brandkårsutryckning utan kontinuitet. Vi vill se ett utvecklat lagarbete, en samordning av flera enheter som kan stötta varandra då problem uppkommer, och även möjligheten att använda sig av alla de olika personalresurserna där de bäst behövs. Alla vårdcentraler behöver exempelvis inte ha en kurator eller sjukgymnast på heltid, utan arbetet kan utföras på fler än ett ställe. Vänsterpartiet tror att helhetssyn och samarbete i närsjukvården kommer att lösa många problem, i motsats till en uppsplittring på en mängd olika aktörer.

Brukarrådets status och inflytande bör förbättras.

Anslag för avprivatiseringsinitiativ

Vänsterpartiet slår vakt om en sammanhållen offentlig hälso- och sjukvård. Därför tycker vi att den borgerliga majoritetens strategi att öka omfattningen av privata entreprenader är en felaktig väg att gå.

Redan i förra budgeten lade vi pengar till avprivatiseringsinitiativ. Vi anser att det fortfarande behövs extrapengar för att påbörja detta arbete, som är angeläget av följande skäl:

För det första visar analyser och utvärderingar att privatiseringar inte är ett effektivt sätt att hålla kostnadsutvecklingen nere – tvärtom ökar kostnaderna ofta genom upphandling, framför allt för att sjukvården inte är en marknad med flera konkurrerande aktörer. Monopol, oligopol och liknande leder till att upphandlingarna ofta blir dyrare än nödvändigt.

För det andra förlorar Region Skåne kompetens när verksamhet läggs ut i privata entreprenader. Om vi av olika anledningar ska ta tillbaka verksamheten i förvaltningsregi, tvingas vi kanske både att anställa personal och utbilda medarbetare för denna verksamhet, vilket innebär en extra kostnad till exempelvis arbetsplatser, löner och kompetensutveckling.

För det tredje kan det vara nödvändigt att avsluta en entreprenad innan avtalstiden går ut. Det kan bero på vanskötsel, konkurs eller av anledning att verksamheten bör drivas i förvaltningsform. Detta kan innebära extra kostnader, och för att täcka dessa avsätter vi ett omstruktureringsanslag.

För det fjärde behövs analyser och utvärderingar av privatiseringens konsekvenser för ekonomin, kvalitén, tillgängligheten och personalförsörjningen, för att ta de viktigaste exemplen. Vi vill därför genomföra en grundlig analys av privatiseringens konsekvenser för medborgarna och Region Skånes verksamhet.

För det femte behövs satsningar - utöver det som finns i den borgerliga majoritetens budgetförslag - när det gäller bättre bemötande i synnerhet inom första linjens sjukvård, organisationsutveckling för att öka tillgängligheten inom sektor vård och hälsa och bättre arbetsplatsdemokrati, delaktighet och inflytande för alla anställda i Region Skånes verksamhet.

Tandhälsan håller återigen på att bli en klassfråga i Sverige. När 8 av 10 har fått högre tandvårdskostnader efter den senaste borgerliga tandvårdsreformen, är det än mer angeläget att genomföra en riktig reform, där den förebyggande tandvården prioriteras. Region Skånes avgifter för tandvård har under nuvarande mandatperiod gått från att ha varit de lägsta i landet till att bli bland de högsta. Detta är oacceptabelt. Vänsterpartiet anser att när det gäller avgifter för patienten ska tandvård vara likställd med övrig sjukvård. Innan detta blir verklighet ska avgifterna hållas så låga som möjligt.

Förebyggande arbete när det gäller barns och ungdomars hälsa

Arbetet med att förbättra barns och ungdomars hälsa får aldrig avstanna. Att ge rätt stöd förutsätter en samverkan med skolan socialtjänst och fritidsverksamheter. Det är därför viktigt att det finns psykosocial kompetens, som kuratorer, vid ungdomsmottagningarna som ett led i det förebyggande arbetet. Det är också viktigt att fånga upp hela familjens situation när ett barn blir sjukt. Likaväl som vården försöker ge den bästa vård till ett sjukt eller funktionshindrat barn, måste man ge stöd till övriga i familjen.

Vi vet också att det skett en dramatisk försämring av unga kvinnors psykiska hälsa, något som man måste vara uppmärksam på när de söker vård för kanske helt andra symtom.

Barn och ungdomar är vår framtid och deras hälsa och välmående är inte bara viktigt för dem själva idag, utan kommer troligen att prägla hela deras liv. Därför

kan en avgift lagd på barn när de behöver vård vara förödande.

Vänsterpartiet vill ha avgiftsfri barnsjukvård.

Förebyggande arbete när det gäller vuxnas hälsa

Ett bra folkhälsoarbete sker främst genom samhälleliga insatser. Faktorer som påverkar hälsan är många, exempelvis arbetslöshet, utbildning, inkomst, inflytande och boende. Att ha en god eller dålig hälsa beror på var man befinner sig på klasskalan. Därför måste folkhälsoarbetet genomsyra all verksamhet i Region Skåne. Det innebär att det är viktigt att nå alla som berörs av olika åtgärder som man vet leder till att färre insjuknar. Att få tillgång till behandling utan långa väntetider påverkar också tillfrisknandet. När det gäller mammografi och cellprovstagningar mot livmoderhalscancer finns det stora åldersgrupper som inte har blivit kallade för att man inte har haft kapacitet att ta emot alla. I stället för att lösa problemen har den borgerliga majoriteten sålt ut bröstdiagnostiken och mammografien med de problem som det medför för forskning, utbildning och utveckling.

Det kan också vara ett hinder för många att infinna sig till provtagningar och undersökningar som ska utföras långt ifrån bostaden och med krav på att infinna sig vid en fastslagen tid. En lösning kan vara att ha ambulering verksamhet som söker upp människorna där de bor. Provtagningarna och undersökningarna ska vara avgiftsfria så att avgifterna inte innebär ett hinder för människor att genomgå viktiga hälsokontroller. Annars når man inte de grupper som är mest angelägna att nå, de som inte annars söker vård förrän det är akut. Vänsterpartiet har lagt en motion i fullmäktige med dessa krav.

Viktigt i ett förebyggande folkhälsoarbete är också regionens grön- och strövområden. Tillgängliga och välskötta grönområden tillsammans med en

ytterligare satsning på friskvård på recept är viktiga delar i ett sådant arbete.

Den psykiska ohälsan ökar.

Närsjukvårdens roll är viktig och psykiatrin ska vara en integrerad del av närsjukvården. Det måste finnas specialistvård för både unga och vuxna med ätstörningar och tvångssyndrom. Vården ska vara duktig på att tidigt upptäcka dessa patienter. Anhöriga ska få det stöd och den kunskap de behöver. Det ska vara lätt att hitta och få hjälp när man behöver det. Genom tidiga och rätta insatser kan man (förhoppningsvis) minska lidandet och förkorta vårdtiden. Det krävs större satsningar och ett mer utvecklat samarbete med kommunerna för att nå de barn och ungdomar som mår psykiskt dåligt. Problem som missbruk, dubbeldiagnoser och det spelberoende som är förödande i synnerhet för unga måste uppmärksammas. Vi motsätter oss de privatiseringar inom psykiatrin som majoriteten har genomfört och de kommande som har föreslagits. Vänsterpartiets budget tillåter ökade satsningar på närsjukvården, psykiatrin, rättspsykiatrin och Beroendecentrum.

En trovärdig budget

Man måste ge trovärdiga förutsättningar om man vill att verksamheterna ska följa den budget man har fått sig tilldelad. Vi har under hela 2007, 2008 och 2009 sett resultatet av majoritetens bristfälliga styrning av Region Skåne. Det går inte att lägga uppdrag som är ofinansierade, eller, som man har gjort i de senaste budgetarna, lägga undan pengar under annan beteckning. Dessa pengar vet alla verksamheter om och räknar in dem i sina egna kalkyler. Vad ger det för förtroende för den politiska kompetensen och styrningen i verksamheterna? Någon lärdom verkar majoriteten ännu inte dragit av sin obefintliga styrning under dessa år eftersom man fortsätter på samma sätt inför 2010.

Hela Skåne ska utvecklas

Avgiftsfri kollektivtrafik

Kollektivtrafiken binder samman Skåne och bidrar till en god utveckling i hela regionen. Bra är också att Skånetrafiken ställer om alltmer till miljödrivna drivmedel och bidrar till en bättre miljö.

Majoriteten har höjt biljettpriserna ett flertal gånger under mandatperioden. Vänsterpartiet motsätter sig denna politik och kräver avgiftsfri kollektivtrafik. Med låga eller inga avgifter väljer fler att åka kollektivt och för lågavlönade och kvinnor är det ofta det enda möjliga sättet att transportera sig på. Ju fler som väljer att åka kollektivt desto bättre är det för miljön. Därför har också Vänsterpartiet lagt ett förslag i riksdagen som handlar om klimattaxa, vilket innebär att Vänsterpartiet föreslår en försöksverksamhet i Region Skåne och Örebro län, där 0-taxa ska testas och staten går in och täcker de uteblivna biljettintäkterna.

Ett av flera steg mot den avgiftsfria kollektivtrafiken är att införa en studerande rabatt värt namnet. Den studeranderabatt som majoriteten infört är bara en halvmesyr. Den innebär ingen lättnad för de studerande att åka med Skånetrafiken. De två senaste avgiftshöjningarna har redan ätit upp den lilla rabatt som de studerande fick. Rabatten omfattar dessutom bara vissa grupper av de studerande, de som löser månadskort som omfattar 6 zoner eller längre. Besvikelsen är stor hos de studerande som inser att de har blivit lurade. Vänsterpartiet vill fortsätta arbetet med att få allt större grupper att välja att åka kollektivt. Vi kommer att arbeta för avgiftsfri kollektivtrafik som omfattar barn, ungdomar och studerande. Det är i ungdomen som de goda vanorna att åka kollektivt grundläggs. Att införa ett billigt månadskort som täcker hela Skåne är ytterligare ett steg mot målet -- en avgiftsfri kollektivtrafik för alla.

Möjlighet att ta sig ut i naturen är begränsad för många grupper boende i

tätorterna. Regionen bör stödja och initiera fler Naturbussar.

Vänsterpartiet anser att Skånetrafiken i viss utsträckning inte uppfyller det regionala balansmålet. Man har inga nya idéer om utbyggnad av trafiken i områden där kollektivtrafikförsörjningen i dag är svag. Intäkterna från ökad trafik i starka stråk borde inte bara gå till att öka turtätheten utan också öka utbudet i svagare områden. Vi anser också att passagerare genom olika typer av samrådsförfarande och brukarråd ska ha ett stort inflytande på utformningen av konkreta lösningar när det gäller kollektivtrafiken.

Vänsterpartiet går också emot det förslag som den borgerliga regeringen tagit initiativ till, vilket innebär en total privatisering av Skånetrafiken. Om det förslaget skulle genomföras skulle det förhindra all utveckling av trafiken och alla resenärer skulle bli förlorare. Samordningen av trafiken skulle försvinna och alla byten försvåras för resenärerna. Biljettpriserna skulle stiga och många linjer skulle läggas ner. Miljöarbetet skulle avstanna.

Användbar kollektivtrafik

Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla, vilket innebär att det ibland måste få ta tid, gamla, barn och människor med funktionshinder ska kunna resa tryggt. Hur tror man annars att färdtjänstberättigade människor ska kunna välja den vanliga kollektivtrafiken om det inte finns plats på bussar eller tåg, tid att gå av och på, god information, gott om utbildad personal, bra stationer och hållplatser? En kvalitet och service som alla resande är betjänta av.

Färdtjänsten är en del av kollektivtrafiken. Det kommer alltid att finnas en del människor med funktionshinder som på grund av sina handikapp eller av andra skäl inte kan använda sig av den "vanliga" kollektivtrafiken. Dessa resor ska inte vara dyrare för den färdtjänstberoende utan ha samma avgifter som övriga biljettpriser.

Skånetrafiken har som uppgift att arbeta för ett jämställt transportsystem vilket inte

innebär att kvinnor ska ta över männens resemonster, utan att kvinnors behov och värderingar ska väga lika tungt som mäns. Det finns mycket kvar att göra för Skånetrafiken när det gäller jämställdhetsarbetet.

Kollektivtrafiken är ett viktigt område att prioritera ur ett jämställdhetsperspektiv. Mäns och kvinnors resmönster ser inte likadant ut. Kvinnor använder sig i högre utsträckning av kollektivtrafiken och kvinnor är även de som oftast har ansvar över barnens resvanor. Detta är något som man bör ta i beaktande i samband med utbyggnad av spårbunden trafik och andra kollektiva färdmedel.

Att låta taxan över Öresund regleras genom en indexuppräknings varje år som dessutom är bunden till eurokursen är orimligt, vilket återigen 2009 har lett till beslut om en kraftig höjning av biljettpriserna. De resande har lång tid varit tvungna att acceptera trängsel och förseningar - pris och kvalitet måste hänga ihop.

Vänsterpartiet fortsätter att arbeta för en ökad kvalitet och tillgänglighet för alla i kollektivtrafiken.

Satsa på den spårbundna trafiken

De stora järnvägsinvesteringar som krävs i Skåne för att bygga bort flaskhalsar och möjliggöra en ännu större satsning och utveckling av pågatågstrafiken, måste prioriteras. Vänsterpartiet har lagt en motion som har behandlats av fullmäktige om vilka satsningar som är nödvändiga för att de behov som finns ska tillfredsställas.

De flesta är stora projekt men måste börja planeras nu för att komma till stånd inom rimlig tid. Att satsa på infrastrukturen under lågkonjunktur är väl använda pengar. Vänsterpartiet menar att satsningarna ska ske på järnvägar och spårbunden trafik tvärt emot den borgerliga regeringens prioriteringar som handlar om investeringar motorvägar. Det är nu när det är lågkonjunktur som man ska satsa på infrastrukturen i Sverige. Man kan fråga sig varför besluten inte tas.

Finansministerns argument under högkonjunkturen var, att man inte kunde stimulera en redan överhettad arbetsmarknad med brist på arbetskraft. Nu väntar en massarbetslöshet om ingenting görs.

De mest angelägna järnvägsprojekten som kan påbörjas och genomföras under nästa mandatperiod i Skåne är:

Pågatåg Nordost, ett arbete som har påbörjats och borde påskyndas.

Utreda möjligheterna av partiellt 4-spår till Hässleholm. Vänsterpartiet har lagt en motion om detta i fullmäktige.

Söderåsbanan bör öppnas även för persontrafik.

Lightrail och övrig spårbunden trafik mellan Helsingborg-Höganäs samt Malmö-Lund med omnejd. Behovet av spårvagn i Malmö är stort.

Angelägna projekt på lite längre sikt är:

Simrishamnsbanan behövs för att knyta ihop Östra och Västra Skåne.

Diagonalen (Lund-Kristianstad) är en bättre satsning än ny motorväg.

Tåg tunnel mellan Helsingborg-Helsingör.

Österlenbanan mellan Ystad – Kristianstad borde återuppstå framför allt för godstransporterna.

Miljö

Region Skåne har stor betydelse för miljön i Skåne. De verksamheter som regionen har betyder mycket direkt och indirekt för miljöbelastningen. Vänsterpartiet anser att Region Skåne ska vara ett föredöme i det interna miljöarbetet. Tillsammans med andra aktörer ska regionen se till att nå de regionala miljömål som har satts upp. Ett miljöstrategiskt program är under utarbetande i Region Skåne. Miljöhänsyn ska alltid tas vid upphandlingar, planeringar och beslut.

Region Skånes Klimatberedning har valt ut sex strategiska områden för insatser 2009-2020. Ett av områdena är transporter. Man skriver: ”Transporterna i Skåne är idag till ungefär 94% beroende av fossila bränslen. Det finns en stor potential för alternativa lösningar, men utvecklingen måste

påskyndas. Till exempel bör alla organisationer, kommuner och företag fokusera på tillgänglighet i stället för rörlighet för att kunna minska själva transpoterandet. Satsningar på infrastruktur, placering av bostäder och verksamheter nära kollektivtrafik och åtgärder för att underlätta beteendeförändringar behövs. Det är också nödvändigt att utveckla olika ekonomiska styrmedel, t.ex. förändrad koldioxidskatt, kilometerskatt på tung trafik och trängselskatter.”

Vänsterpartiet kan inte annat än att hålla med. Transporter innebär stor miljöbelastning. Över 70 % av de lastbilar som kommer in i de skånska hamnarna ska vidare. Skåne har blivit ett transitlän med de negativa följderna som det innebär - buller, slitage på vägarna, luftföroreningar, trängsel och ökade koldioxidutsläpp. Godstransporterna måste minska och nödvändiga transporter ska i så stor utsträckning som möjligt över till båt och järnväg. Ett led i detta stora arbete är att snarast införa en kilometerskatt där Skåne kan vara ett försökslän, något det också finns bred politisk enighet om.

Alla transporter innebär miljöbelastning. Det är ändå med en väl utbyggd, fungerande kollektivtrafik som drivs med bränslen med liten påverkan på miljön som grön el och biogas, som en betydelsefull miljöinsats görs av regionen. På regionens parkeringsplatser borde el-stolpar införas, så att det blir enkelt att ladda elbilar. Regionen ska se till att fler tankställen för biogas etableras. Inom stadstrafiken ska alla bussar drivas fossilfritt senast 2015. Det måste vara möjligt att snabba på denna process så att även regionbussar och serviceresor är fossilfria kring 2015. Det finns stora besparingar att hämta genom en fortsatt energieffektivisering av regionens fastigheter. Regionen bör upphandla flera rättvisemärkta produkter och fortsätta arbetet med att bli den första rättvisemärkta regionen i Sverige.

Det finns också andra åtgärder som kan genomföras för att minska miljöbelast-

ningen. I stället för den höga reseersättning som ges idag till privatbilarna borde bilpoolsverksamheten utvecklas för både tjänstemän och politiker. Bilarna ska vara miljöklassificerade. Reseersättning för privatbilar bör minska för att stimulera till gemensam åkning och kollektivtrafikresande.

Vänsterpartiet har föreslagit i en motion att i kallelser till nämnds- och fullmäktigemöten borde i stället för P-biljett ett 1-dagskort i kollektivtrafiken medfölja.

Både privatbilismen och flygtrafiken måste minska för att uppnå klimatmålen. Detta innebär att Vänsterpartiet förespråkar en nedläggning av Kristianstad flygplats, inga fler externa köpcentra utan kollektivtrafik, och inga nya motorvägsbyggen i regionen. Skillnaden i utsläpp av klimatgaser är stor mellan olika grupper i samhället. Det är välavlönade och välutbildade män som släpper ut mest klimatgaser och i övrigt också förbrukar mest av jordens resurser. Lågavlönade kvinnor och män lever mer miljövänligt, genom att man går, cyklar och åker kollektivt. Samhällsplaneringen måste ta hänsyn till detta och underlätta en sådan livsstil.

Den viktigaste förändringen för regionens miljöarbete är enligt Vänsterpartiet att gå från kartläggning och målsättningar till genomförande av miljömålen. Regioner måste på alla nivåer alltid följa upp att gällande miljöbeslut följs och i högre grad engagera all personal i detta arbete. Inte minst gäller detta vid upphandling av varor och tjänster.

Arbetet med klimatberedningens förslag till medverkan i ett gemensamt miljö- och klimatarbete inom de sex specifika insatsområdena bör intensifieras under 2010. Det är viktigt att inte bara regionen, kommunerna och länsstyrelsen deltar i detta arbete, utan även medborgarna, miljöförbundet, näringslivet, fackföreningar, forsknings- och utbildningssektorn, folkbildningen m.fl. måste involveras. Utan ett brett engagemang och samverkan mellan både offentliga och privata aktörer riskerar klimatberedningens förslag att bli

hyllvärmare. Politiken och den offentliga sektorns ansvar är stort och bör vara vägledande i detta arbete, men klimatarbetet måste genomsyra hela samhället för att få största möjliga effekt.

Ökad tillgänglighet till kulturupplevelser

Region Skåne ska verka för ett varierat och tillgängligt kulturliv. I samarbete med Skånetrafiken bör en kombinerad biljett för inträde på olika kulturinstitutioner och kollektivtrafiken introduceras under 2010. Kombibiljetten ska inte bara gälla för inträde till Region Skånes egna kulturinstitutioner. Det är också viktigt att det finns kollektivtrafik så det är möjligt att ta sig hem efter evenemanget.

Kultur från hela världen är i dag en stor tillgång för hela Skåne. Därför bör mångkulturella aktiviteter uppmärksammas speciellt med stöd och möjligheter för att nå ut till en bred publik. De elektroniska distributionsmöjligheterna, t.ex. via bredbandsnätet, och ökad turnéverksamhet bör stödjas för att hela Skåne kan få tillgång till ett så brett kulturutbud som möjligt.

Personalen - regionens viktigaste resurs

Region Skåne ska erbjuda trygga, fasta, heltidsanställningar

Välutbildad och välutbildad personal är målet.

Vänsterpartiet anser att en förutsättning för att göra ett bra arbete är att man har en trygg anställning. Region Skånes anställda ska vara tillsvidareanställda och ha en heltidstjänst med deltid som möjlighet.

Jämställdhetsarbetet i Region Skåne är fortsatt prioriterat område, både att utjämna löneskillnader som grundar sig på kön och att behandla män och kvinnor lika i vården. Den låglönesatsning som den tidigare majoriteten hade kommit överens om kvarstår. Till detta krävdes 300 miljoner kr under mandatperioden för att

lyfta framför allt kvinnors löner, eftersom kvinnor ofta har lägst löner. För budgetåret 2010 läggs 100 miljoner kr. Den borgerliga regeringen har försämrat de deltidsanställdas möjlighet att få a-kassa. Detta innebär en ännu större skyldighet för Region Skåne att erbjuda heltidstjänster till alla anställda.

Vänsterpartiet har lagt en motion om låglönesatsning i Region Skåne. Denna motion avslögs av majoriteten.

I ett desperat försök att visa att man har en personalpolitik lade majoriteten fram ett 18-punktsprogram som handlade om allt mellan himmel och jord men minst av allt personalpolitik med något innehåll. Vad man gjort under mandatperioden är bland annat att man konsekvent kört över facket och struntat i samverkan. Man har sett till att verksamheterna har fått för lite pengar så att sjukhusledningarna nu har varit tvungna att försämma arbetstiderna för redan hårt belastade personalkategorier.

Den borgerliga majoritetens oförmåga att driva en progressiv personalpolitik visar sig också i att man helst ser att de anställda i Region Skåne söker sig någon annanstans. Antingen ska man starta eget eller också ska man söka arbete i något vårdbolag. Vänsterpartiet anser att personalen är regionens största resurs och en personalpolitik värd namnet innebär att de anställda ska kunna påverka och utvecklas på sin arbetsplats, med en vettig lön och rimliga arbetstider. Detta är ett långsiktigt arbete som även kostar pengar. Jämställdhet och mångfald skall genomsyra all Region Skånes verksamhet. De lågavlönade kvinnodominerade vårdyrkena måste värderas högre. Arbeten med motsvarande krav på utbildning och kvalifikationer som är mansdominerade ger högre lön. Utbildning måste löna sig även inom kvinnodominerade yrken.

De anställda i Region Skåne bör spegla hur samhället ser ut i övrigt. Det är ett slöseri med mänskliga resurser att inte ta tillvara den kunskap och kompetens som finns hos människor med olika bakgrund.

Region Skåne har utlovat att man ska bli den bästa arbetsgivaren i Skåne. Detta innebär också en satsning på personalens hälsa, när det gäller arbetsmiljö, friskvård och företagshälsovård.

För att personalen ska kunna utvecklas i arbetet och få inspiration av goda exempel bör det ske en fortsatt satsning på Utvecklingscentrum.

Behov av en arbetstidsförkortning finns. Vänsterpartiet anser att Region Skåne ska ta konkreta initiativ för att påbörja ett sådant arbete under 2010.

Upphandlingar

Den trygga tillsvidareanställningen som Region Skåne ska erbjuda för att man ska kunna göra ett bra arbete slutar att existera i samma ögonblick som den borgerliga majoriteten bestämmer sig för att privatisera en verksamhet. Då varar anställningstryggheten de år som upphandlingen omfattar, och vid nästa upphandling får bara de personer ny anställning som den nya "vinnaren" av upphandlingen vill ha. Man kan sorteras bort på grund av sjukdom, ålder eller facklig aktivitet. Den svenska anställningstryggheten är hotad i sina grundvalar.

De riktlinjer och policys som gäller för Region Skånes personal har visat sig sakna giltighet när en upphandling görs. Det senaste exemplet är den upphandling av ambulansverksamheten som skett. Då är inte Region Skånes riktlinjer om hur långa jourpass som personalen skulle arbeta viktiga längre, utan huvudsaken för majoriteten är om det finns några pengar att tjäna på en upphandling som innebär försämrade arbetsmiljö för personalen.

Det har dessutom visat sig att det för närvarande är svårt att ställa krav på allmänna anställningsvillkor vid upphandlingar. Konsekvenserna av detta kan bli betydande, med lönedumping och usla arbetsförhållanden som följd.

Vänsterpartiet tycker att en personalpolitik som utmärks av besparingar till priset av sämre arbetsmiljö och arbetstider inte kan

känneteckna någon som vill kalla sig Skånes bästa arbetsgivare.

Detta innebär att Region Skåne måste skapa ett mer heltäckande regelverk för hur en upphandling ska utföras och vilka krav som ska ställas. Man borde också se över underentreprenörernas villkor.

Stoppa slöseriet

Att använda ½ miljard kr till externa konsulter är dåligt utnyttjade skattepengar. Revisorerna har formulerat en förödande kritik över hur pengarna har hanterats. Att satsa miljontals kr på ett kontor i Bryssel är också ett slöseri av pengar. Att sälja ut verksamhet med luddigt formulerade villkor som gör regionen till förlorare är också ett oacceptabelt slöseri med skattepengar. Att göra upphandlingar som blir dyra för regionen eller överklagas för att de är felaktigt utförda är ytterligare exempel på dåligt omdöme och omsorg om ekonomin. Det är inte till sådana ändamål som skattebetalarna vill att pengarna ska gå. Varje krona ska användas där den fyller ett viktigt behov. Vänsterpartiet tar inte med detta slöseri i sitt budgetförslag, eftersom vi alltför många gånger har skrattat åt "de borgerligas dynamiska effekter". Men vi är helt medvetna om att det finns stora summor som kan användas på bättre sätt.

Andra prioriteringar än den borgerliga budgeten

Vänsterpartiet opponerar sig emot de försämringar som den borgerliga budgeten för år 2010 kommer att innebära för framför allt för hälso- och sjukvården.

Vi protesterar också emot den inriktning på privatiseringar som den nuvarande majoriteten står för. Vi kan se det inom hälso- och sjukvården där redan delar av den offentliga psykiatrin, dialysverksamheten, obesitasoperationer (fetma), ögon- rygg och ortopedi (Ängelholm) och mammografin har privatiserats. Mammografiutförsäljningen är ett utmärkt exempel på det slöseri som majoriteten står för. Utrustning och lokaler till ett värde av

miljontals kr lämnades utanför upphandlingen, en kostnad som Region Skåne får stå för. Vi kan se det när det gäller städverksamheten där den borgerliga majoriteten ville lägga ut all städverksamhet i privata händer, men protesterna blev så pass högljudda så att de flesta sjukhusen fick behålla sin egen personal. Nu börjar också utförsäljningen av fastigheter. Förra året såldes Regionhuset i Lund. Nu är det Ängelholms sjukhus som står på tur. Kompetens och kunnande har redan förlorats när det gäller fastighetsdriften.

Vänsterpartiet vill med dessa förslag visa på en annan inriktning och andra prioriteringar än den borgerliga budgeten.

Ekonomi

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur och arbetslösheten stiger. Detta leder till lägre skatteintäkter för Region Skåne. Regeringen ger tillfälliga bidrag till kommuner och landsting, vilket kan medverka till att offentligt anställda inte förlorar arbetet. Detta är naturligtvis positivt, men majoriteten i Region Skåne lägger återigen för lite pengar till verksamheterna inom vård och hälsa så att de inte kommer att kunna uppfylla sina uppdrag, eller bli tvungna att pressa personalen allt hårdare.

Det enda beskedet som det borgerliga styret har gett under denna mandatperiod till de 32 000 anställda i Region Skåne är att ni är för många.

Vänsterpartiet anser att politiken måste ta ansvar. Vi gör det genom att ge tillräckligt med pengar till sjukvården för att verksamheterna ska kunna fullfölja de åtaganden som politiken har sagt ska göras. Vänsterpartiet lägger 800 miljoner kronor mer till hälso- och sjukvården än majoriteten. Tillgängligheten ska öka. Alla människor ska oberoende av kön eller klass ha rätt att få de läkemedel som har bäst effekt. Barn ska inte behöva betala för sjukvård. Personalpolitik måste få kosta. Det ska bli billigare att åka kollektivt i regionen. De studerande ska få sin rabatt. Detta är några områden som vi prioriterar och även finansierar.

För att få råd att bedriva den politik vi vill i Region Skåne ser Vänsterpartiet ingen annan möjlighet än att förstärka inkomsterna med en skatthöjning. Erfarenheten och senast en undersökning från Sveriges Kommuner och Landsting har också visat att regionens invånare är bredda att betala mer i skatt, förutsatt att pengarna går till kärnverksamheten och kommer alla till del genom en väl fungerande offentlig sektor. Vänsterpartiet föreslår en skatthöjning med 35 öre vilket ger en skattesats på 10,74 kr.

Förslag till beslut

- att (1) fastställa en skattesats om 10,74 kronor för år 2010
- att (2) fastställa regionbidrag till Region Skånes nämnder för verksamhetsåret 2010
Enligt bilaga 1
- att (3) 30 miljoner kr ytterligare tillförs Skånetrafiken för att studeranderabatt och ungdomskort i enlighet med Vänsterpartiets förslag ska införas
- att (4) barnsjukvården ska vara avgiftsfri t o m det nittonde året
- att (5) tillsvidareanställning och heltidstjänst är en rättighet med deltid som möjlighet i Region Skåne
- att (6) 100 miljoner kr tillförs regionstyrelsen för att prioritera de lägst avlönade och minska löneskillnader
- att (7) 3 miljoner kr tillförs hälso- och sjukvårdsnämnden från regionstyrelsens anslag, för återgång till de arvodesregler som gällde 2006
- att (8) 800 miljoner kr ytterligare tillförs Hälso- och sjukvårdsnämnden i enlighet med Vänsterpartiets förslag
- att (9) 1 miljon tillför regionstyrelsen för att möjliggöra klimatsamverkan i enlighet med Vänsterpartiets förslag
- att (10) i övrigt godkänna Vänsterpartiets förslag till planeringsramar för år 2010 för Region Skåne